

кализиране. Това спрямо циганите е правено в далеч по-малки и невинаги систематични, а най-често в спорадични размери и процеси. Тъкмо поради тази привилегированост на турците и на основа-ние на историческите наслоения, които българите все още хранят към тях, циганите проявяват известни негативистични възприятия и осмислят по друг начин собствената си историко-социална участ в нейната съизмеримост и съпоставимост с тази на турците, с постиженията и облагите им.

От друга страна, в последните няколко години дистанцията между българи и турци се увеличава по разбираеми причини. Този процес обаче не може да няма свои специфицирани корелати на интерпретиране както в съзнанието на българите и турците, директно противопоставени в тази съвременна диспозиция, така и в това на циганите, които се стремят към едно, но са възпрепятствани от друго в неговото достигане чрез социалната си позиция. Защото турците и в този случай са между тях и българите и в същото време правят съответни (преки или косвени) политико-етнични маньоври, чрез които да приобщят или направо да асимилират немалка част от циганския етнос и да го подчинят на собствените си нужди или на потребностите и интересите на задгранични субекти, заинтересовани от подобно развитие на отношенията. Поради това циганите, които са в определени разпределителни отношения и позиции и към християнството, и към исляма, са поставени в твърде деликатна и комплицирана ситуация. А това вече изисква собственото етнично самосъзнание, а ако е възможно – и етничният просперитет, да стават на основата на дистанциране от заплашващите ги етнични групи.

Разбира се, не трябва да се приемат всички квалификации от страна на циганите като отражение и продукт на предразсъдъчна интенция. Доколкото една немалка част от турския етнос у нас е конституирана и от вече напълно или парциално асимилирани цигани по пътя на ислямската им приобщеност, не е никак чудно, че ромите поставят на първо място религиозния фанатизъм на турците – именно поради страха, че вековечната стратегия на турците да започват с религиозното и постепенно да преминават към етничното присвояване на едни или други човешки маси е все още горчива реалност, която заплашва преди всичко и най-вече циганския етнос.